

A gimesi Forgách gróf

Ő [Forgách Károly] kijárt a faluba, meglátogatott több ilyen családot, szegényebbeket is. Hát nem mondhatta senki, hogy rossz vót. Mert tudom, hogy vótunk az erdőben, csináltunk ott ritkítást, mert valamikor a fával onnan tüzeltünk. Nem úgy vót, mint máma, hogy ölfát vágta. Osztán az édesapám – akkor kezdtünk gazdálkodni, mert akkor kapott birtokot – hát akart csináltatni hosszú ódalakat, úgy mondjuk, gabonahordásra. Olyan létraféle. S kivágtunk ott öt darab nyírfát. Megfogták az apámat, az édesapámat. Rajtafogta az erdőcsősz. Osztán akkoriba ötven korona nagyon nagy pénz vót: ötven koronára megbüntették. No de aztán a sógor bácsi azt mondta:

– Ne fizesd ki az ötven koronát, mert fog jönni a gróf, eljössz hozzá, oszt elintézi!

Eljött a gróf, elmentünk le, én is. Nagyon kíváncsi voltam, hogy milyen is az a gróf, milyen is lehet az a gróf? Hát a grófnak vót egy olyan sültős sapkája, olyan kockás a fején, jó vállas ember vót máskülönben. Bementünk, édesapám mindjárt köszöntött neki:

– Dicsértessék!

– Hát te ki vagy? Mit akarsz?

Édesapám kőkorsóba, ötliteresbe vitt neki bort, azt mondja:

– Nem ismer a gróf úr?

– Nem bizony. Honnan ismernélek?

– Hát – azt mondja – én vagyok a Károly bácsinak a fia.

– Jaj, akkor most már tudom! – azt mondja. – No, akkor ide, angyalom, a poharat! – a feleséginek mondja.

Ott vót a szobalány, hozták a poharakot, nekem – gyerek vótam – csak félig öntöttek bort. Kezet csókoltam a nagyságos asszonynak. Nem adtam volna semmiért: nagy gyémántos gyűrűk... Osztán:

– Mi újság van Gímesen?

– Hát nem jó – azt mondja –, méltóságos úr.

– Miért?

– Megbüntetett a vadász úr.

– Az én komám? – mert komák vótak máskülönben, ő keresztelte a fiát.

– Igen, kivágtam öt darab nyírfát.

– S mért csak ötöt vágta ki?

– Ezért is megbüntetett ötven koronára. Tíz korona darabja.

– Hol van az a papír?

– Hát itt van, ne. Tessék, itt van az aláírás.

Elvette, odament a telefonhoz – még akkor egy szálas telefon vót. Telefonált a vadásznak. Júj te, úgy veszekedett vele:

– Nem szégyelled magad – azt mondja –, itt vannak az oroszok a nyakunkban, mindenkinek elvisznek mindenét, még az életed is lehet, hogy elfogják venni, vagy enyémet, és te egy szegény embert megbüntettél ötven koronára?! Hát abból nem lesz semmi! Azt töröld el, vagy pedig megfizeted te!

Osztán azt mondta:

– Ne öt darabot vágj ki, hanem huszonötöt! És ne törődj semmivel se!

– Osztán addig motozott magánál, addig: egyszer kivette a pénztárcáját, osztán adott nekem ötven koronát. Mint gyereknek. Hú, de megörültem neki! No de nem volt sokáig enyém, mert mihelyt kijöttünk, apám elvette.